

num numen, non tamen à Cœlo genitum Imperatorem suum credunt, sed ejus filium vocant, quia præ reliquis mortalibus charus, dignitate inter mortales summa, ut putant à Cœlo donatus sit. Vocant etiam vulgo Hoangti, hoc est Luteum Imperatorem, seu Terræ, quam lutei coloris dicunt, ac ita à Xangti supremo nimirum, seu Cœlesti Imperatore distinguunt. Primus qui Hoangti nomen habuit regnavit ante Christum Deum natum annis M M D C X C V I I, ob cujus egregias virtutes, cum nomen etiam arrideret, omnes postea Hoangti vocati sunt Imperatores, ut apud nos à Cæsare Cæsares.

*Reditus
Impera-
toris.*

Nemo vel pedem terræ possidet, ex quo tributum Regi non pendat, unde nil mirum tantos illum habere redditus annuos, ut præter expensas publicas regulatorum, præfectorum ac militum, tamen ultra L X milliones scutatorum quotannis in regiam deferantur, adeo ut summa omnium ad C L scutatorum milliones facile pertingat: ex iis tamen nihil regi pro lubitu insumere licet, at in ærarium publicum omnia congeruntur. cum opus, à præfectis ærarii scripto petit Rex, & numquam non, quod petit, obtinet. Præfecti licet à Regis nutu omnes pendeant, atque ordinem inter se pro dignitate servant, suam tamen quisque absolute administrat provinciam, nisi à majoribus præfectis aliud illis fuerit injunctum: tot hoc in imperio publica sunt munera tantaque præfectorum copia, ut difficulter percipi is ordo possit. Ea de causa quolibet trimestri liber prodit, in quo illorum nomina, patria, officium, gradus: quæ res plane hic necessaria, & percommoda iis, qui amicos officii causa Sinico more adire, aut per litteras indeptam dignitatem illis gratulari desiderant. fuit, cum undecim præfectorum numerarentur milia, cum tamen omnes minoris notæ, albo inscripti non sint. commune præfectorum nomen Sinicum Quon fū est, Exteri Mandarinos dicunt, fors ex eo, quod mandent cæteris. qui plura de his cupit, nostram consulat Epitomen, Sacram expeditionem R. P. Nicolai Trigautii, aut R. P. Alvari Semedo relationem de Sinis; aliorum de his scripta non ita probo, quod plurimi audita tantum, & ex aliorum sæpe relatione referant, quæ & mendis & subinde mendaciis haud carent.

*Qui bene
de Sina
scripse-
runt.*

*Urbes a-
pud Sinas
omnes fe-
re similes.*

In urbium descriptione non ero longior, pleræque enim similes sunt, sola magnitudine vel emporii frequentia se superant. figura ut plurimum sunt quadratæ. mœnia

lata, altaque costili laterculo vel secto lapide structa, aggesto aggere terreo firmata. circum fossa ingens, debitisque intervallis prominentes turres altiores quadratæ non absimiles antiquis illis, quæ adhuc exstant, Romanorum muris. quælibet porta duplex duplices habet valvas. inter eas area interjacet militum exercitationi dicata. primas valvas seu portam ingresso altera non apparet, quippe è latere, non ex adverso sita. prima duplici armata muro figuram facierum nostrorum propugnaculorum repræsentat. Supra ipsas portas præcellæ atque insignes turres (Muen Leu Sinæ vocitant) ad militum stationem, armorumque custodiam veluti totidem armamentaria, insigne omnino opus, si tam insignes nactum esset propugnatores. Extra portas diffusa late longeque suburbia. in iis sæpe vix minor habitantium numerus quam in ipsa urbe. Singulæ urbes, & fere omnes civitates paululum remotam à mœnibus loco amœniori, magisque frequenti unam ut minimum habent turrim ex his, quas antiqua gentis superstitio sortis prosperæ aut adversæ omen illis finxit portendere. Novizoniæ aut saltem Septizoniæ sunt, admiranda prorsus structura & altitudine. unam alteramve infra describam, ex quibus quæ qualesque sint reliquæ, facile erit conjicere.

*Forma de
mœnia.*

*Turres
præcellæ.*

Ab his non multum abit publicum illud opus, quod Culeu vocant, nos turrim horariam dicimus. ad hanc sæpe præfecti convivium celebraturi conveniunt. in ea aquea clepsydra horas docet: siquidem ex uno vase in aliud aqua effluens tabellam, in qua horarum ac temporum notæ, fursum attollit; est qui eam ibidem observet, & ad horas singulas ingentis tympani pulsu signum det, simulque extra turrim tabellam cum diei hora cubitali caractere exaratam exponat. Viderint hinc antiquarii an quidpiam hæc conferre possint ad clepsydras antiquas melius percipiendas, aut illustrandas. Hic idem ignis curam gerit, cumque urbem ex alto totam prospiciat, sicubi is forte inopinato domum corripuerit, tympano pulsato ad extinctionem omnes convocat. poena capitis statuta ei, cujus incuria domus conflagravit, ob domuum passim lignearum ex vicinia periculum.

*Turris
Horaria.*

Non procul à turribus ferè splendidum semper sumptuosumque idolorum fanum est: adhuc templum plerunque magnificum Urbis custodi sacrum: quamvis autem modo idola in eo sacrilege colant, fuit, cum non

Templa.